

ร่างพระราชบัญญัติ

การจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายและประมวลกฎหมาย และกฎแบบต่อเนื่อง พ.ศ. ....

ก. ประวัติ ความเป็นมา และสถานะของร่างพระราชบัญญัติ ณ ปัจจุบัน*

ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายและประมวลกฎหมายและกฎแบบต่อเนื่อง พ.ศ. .... จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งบัญญัติให้รัฐดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง และส่งผลให้มีการบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายที่รวบรวมข้อมูลกฎหมายอย่างเป็นระบบและเผยแพร่ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประโยชน์ในการสืบค้น หรือการรวบรวมกฎหมายและกฎในเรื่องเดียวกัน หรือที่เกี่ยวข้อง หรือเกี่ยวเนื่องกัน ไว้ในแหล่งเดียวกัน

ปัจจุบันร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้อยู่ระหว่างการรับฟังความคิดเห็นในกระบวนการก่อนการตรากฎหมายจากผู้ที่เกี่ยวข้อง บนเว็บไซต์ <http://www.krisdika.go.th/> ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ก่อนที่จะนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ข. หลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติการจัดทำฐานข้อมูล กฎหมายและประมวลกฎหมายและกฎแบบต่อเนื่อง พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายและประมวลกฎหมายและกฎแบบต่อเนื่อง

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันมีบทบัญญัติกฎหมายใช้บังคับอยู่ในเรื่องต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก และกฎหมายและกฎในเรื่องเดียวกัน เกี่ยวข้อง หรือเกี่ยวเนื่องกัน กระจัดกระจายอยู่ในกฎหมายหลายฉบับ อีกทั้งหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดมีความซับซ้อนทำให้ประชาชนเข้าถึงและเข้าใจกฎหมายในแต่ละเรื่องได้ยาก รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจึงบัญญัติให้รัฐดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบท

* ข้อมูล ณ วันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๓.

กฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง ซึ่งการส่งเสริมการเข้าถึงและเข้าใจกฎหมายของประชาชนอาจดำเนินการโดยการจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายที่รวบรวมข้อมูลกฎหมายอย่างเป็นระบบและเผยแพร่ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อประโยชน์ในการสืบค้น หรือการรวบรวมกฎหมายและกฎในเรื่องเดียวกัน หรือที่เกี่ยวข้อง หรือเกี่ยวเนื่องกัน ไว้ในแหล่งเดียวกัน เพื่อประโยชน์ในการเข้าถึงตัวบทกฎหมายได้โดยสะดวก หรือการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎโดยการรวบรวมกฎหมายและกฎในเรื่องเดียวกันเข้าไว้ด้วยกัน จัดหมวดหมู่บทบัญญัติส่วนต่าง ๆ ให้เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบและเป็นเหตุเป็นผล โดยไม่มีการแก้ไขหลักการ เนื้อความ หรือสาระสำคัญเดิม และใช้บังคับแทนกฎหมายและกฎที่นำมารวบรวมนั้น โดยจะต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมและปรับปรุงประมวลกฎหมายและกฎนั้นอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ซึ่งการจัดทำฐานข้อมูลกฎหมาย การรวบรวมกฎหมาย และการจัดทำประมวลกฎหมาย และกฎ จะช่วยให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าถึงข้อมูลกฎหมายและตัวบทกฎหมายได้โดยสะดวก และเข้าใจเนื้อหาของกฎหมายได้ง่าย อันจะช่วยให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง และเจ้าหน้าที่ของรัฐบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ก. สาระสำคัญโดยสรุป

๑. บทนิยาม (ร่างมาตรา ๔)

ในพระราชบัญญัตินี้

“กฎหมาย” หมายความว่า พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด หรือบทบัญญัติที่มีผลใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติ

“กฎ” หมายความว่า พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศหรือบทบัญญัติอื่นที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป โดยไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใด หรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานที่เป็นของรัฐไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือในรูปแบบอื่นใด และไม่ว่าจะเป็นองค์กรในฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ หรือเป็นองค์กรอิสระ หรือองค์กรอัยการ และให้หมายความรวมถึงองค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพ และองค์กรอื่นที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนด

“ฐานข้อมูลกฎหมาย” หมายความว่า ฐานข้อมูลกลางของประเทศซึ่งเป็นระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายเชื่อมโยงที่จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมอย่างเป็นระบบและเผยแพร่บทบัญญัติของกฎหมาย กฎ มติคณะรัฐมนตรี หนังสือเวียน หนังสือสั่งการ แนวปฏิบัติในการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน การตีความกฎหมาย การตอบข้อหารือ บรรดาที่มีผลต่อการบังคับใช้กฎหมาย คำสั่ง คำพิพากษา คำวินิจฉัยของศาล คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท หรือคณะกรรมการอื่น รวมทั้งข้อมูลกฎหมายอื่นซึ่งคณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนด เพื่อประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลกฎหมายโดยสะดวกของประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

“การรวบรวมกฎหมาย” หมายความว่า การนำกฎหมายและกฎที่เป็นเรื่องเดียวกัน เกี่ยวข้อง หรือเกี่ยวเนื่องกัน มารวบรวมไว้ในแหล่งเดียวกันในรูปแบบสิ่งพิมพ์ ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือรูปแบบอื่น เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายและการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎ หรือเพื่อการใช้ประโยชน์ของประชาชนหรือหน่วยงานของรัฐ

“การจัดทำประมวลกฎหมายและกฎ” หมายความว่า การนำกฎหมายและกฎที่เป็นเรื่องเดียวกัน เกี่ยวข้อง หรือเกี่ยวเนื่องกัน ที่บังคับใช้อยู่ มาบัญญัติรวมไว้เป็นประมวลกฎหมายและกฎ ทั้งนี้ โดยไม่เปลี่ยนแปลงหลักการ สาระสำคัญ เนื้อความ และลำดับศักดิ์ของกฎหมายและกฎ ที่นำมาประมวลนั้น

“คณะกรรมการนโยบาย” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายและประมวลกฎหมายและกฎ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒. ข้อยกเว้นการใช้บังคับกฎหมาย (ร่างมาตรา ๓)

พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่ประมวลกฎหมายที่ต้องยกกฎหมายขึ้นใหม่ หรือการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงประมวลกฎหมายดังกล่าว

๓. ผู้รักษาการตามกฎหมาย (ร่างมาตรา ๕)

กำหนดให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๔. บททั่วไป (หมวด ๑ ร่างมาตรา ๖ ถึงร่างมาตรา ๑๑)

๔.๑ วัตถุประสงค์ของร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๖)

เพื่อให้มีการรวบรวมกฎหมาย และกฎเพื่อจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายหรือประมวลกฎหมายและกฎ อันเป็นการดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลกฎหมายและตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้ โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่าย อันจะช่วยให้ประชาชนสามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาจให้มีการรวบรวมกฎหมายก่อนจัดทำประมวลกฎหมายและกฎหรือไม่ก็ได้

๔.๒ แนวทางการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๗)

เป็นการนำกฎหมายและกฎมารวบรวมไว้เป็นประมวลกฎหมายและกฎ โดยจะรวมบทบัญญัติในส่วนที่เป็นกฎหมายและกฎไว้ด้วยกันหรือแยกกันก็ได้ และจัดโครงสร้างของบทบัญญัติส่วนต่าง ๆ ให้เป็นหมวดหมู่และเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบและเป็นเหตุเป็นผล โดยเมื่อประมวลกฎหมายและกฎดังกล่าวมีผลใช้บังคับ กฎหมายหรือกฎเดิมเป็นอันยกเลิก และต้องดำเนินการทบทวนความเหมาะสมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

ทั้งนี้ การจัดทำประมวลกฎหมายและกฎนั้นต้องไม่มีการเปลี่ยนแปลงหลักการ เนื้อความ สาระสำคัญ และลำดับศักดิ์ของกฎหมายและกฎที่นำมาประมวล เว้นแต่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำที่บกพร่องผิดพลาด ถ้อยคำล้าสมัย ถ้อยคำฟุ่มเฟือย ถ้อยคำที่ประสงค์

ให้มีความหมายเดียวกันแต่ใช้ไม่สอดคล้องกัน หรือถ้อยคำกำกวมหรือไม่ชัดเจน หรือเป็นการแก้ไขโครงสร้างของบทบัญญัติกฎหมายหรือกฎ เพื่อให้บทบัญญัติในประมวลกฎหมายและกฎเข้าใจได้ง่ายและสอดคล้องกันมากยิ่งขึ้น เช่น ยุบรวมบทบัญญัติหลายมาตราเป็นมาตราเดียว หรือแยกบทบัญญัติมาตราเดียวเป็นหลายมาตรา

๔.๓ เงื่อนไขในการใช้บังคับกฎหมาย (ร่างมาตรา ๘)

ประมวลกฎหมายและกฎตามพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับได้เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้ประมวลกฎหมายและกฎ

๔.๔ หน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง (ร่างมาตรา ๙)

กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบข้อมูลกฎหมาย กฎ มติคณะรัฐมนตรี หนังสือเวียน หนังสือสั่งการ แนวปฏิบัติในการดำเนินการของหน่วยงาน การตีความกฎหมาย การตอบข้อหารือ บรรดาที่มีผลต่อการบังคับใช้กฎหมาย คำสั่ง คำพิพากษา คำวินิจฉัยของศาล คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท หรือคณะกรรมการอื่น รวมทั้งข้อมูลกฎหมายอื่นซึ่งคณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนด ให้จัดส่งข้อมูลตามที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด เพื่อการจัดทำฐานข้อมูลกฎหมาย การรวบรวมกฎหมาย และการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎ ตามพระราชบัญญัตินี้

๔.๕ การกำหนดเกี่ยวกับคำตอบแทนของคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๑๐)

เบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นของคณะกรรมการนโยบาย คณะกรรมการรวบรวมกฎหมาย คณะกรรมการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎ คณะอนุกรรมการ และบุคคลอื่นตาม ๘.๑.๓ ให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

๔.๖ หน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ร่างมาตรา ๑๑)

กำหนดให้สำนักงานมีหน้าที่ปฏิบัติงานธุรการ งานประชุม งานวิชาการ การศึกษาหาข้อมูล การรับฟังความคิดเห็น การประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ และกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้แก่คณะกรรมการนโยบาย คณะกรรมการรวบรวมกฎหมาย คณะกรรมการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎ และคณะอนุกรรมการ ตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งให้มีหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้สำนักงานจัดตั้งหน่วยงานขึ้นเป็นการเฉพาะเพื่อรับผิดชอบการดำเนินการดังกล่าว

๕. คณะกรรมการนโยบายการจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายและประมวลกฎหมายและกฎ
(หมวด ๒ ร่างมาตรา ๑๒ ถึงร่างมาตรา ๒๐)

๕.๑ องค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายการจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายและประมวลกฎหมายและกฎ (ร่างมาตรา ๑๒)

(๑) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน ๗ คน ได้แก่ เลขาธิการคณะรัฐมนตรี เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม เลขาธิการวุฒิสภา อัยการสูงสุด และผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

(๒) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๘ คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลดังต่อไปนี้

(ก) กรรมการกฤษฎีกาซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมประธานกรรมการกฤษฎีกาทุกคน จำนวน ๔ คน

(ข) ผู้สอนหรือผู้เคยสอนวิชาในสาขานิติศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ หรือดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์พิเศษและมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายและจัดทำประมวลกฎหมายและกฎ ซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมประธานกรรมการกฤษฎีกาทุกคน จำนวน ๔ คน

ทั้งนี้ เมื่อคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิครบจำนวนแล้วให้กรรมการโดยตำแหน่งและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการแล้วแจ้งผลให้คณะรัฐมนตรีทราบ โดยกำหนดให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เลขาธิการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่สำนักงานจำนวน ๒ คนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

๕.๒ ลักษณะต้องห้ามของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (ร่างมาตรา ๑๓)

- (๑) เคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๒) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๓) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท
- (๔) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือจากหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ
- (๕) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

๕.๓ วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (ร่างมาตรา ๑๔)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน ๒ วาระไม่ได้ ทั้งนี้ เมื่อครบกำหนดตามวาระแล้ว หากแต่ยังไม่ได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

๕.๔ การพ้นจากตำแหน่งนอกจากตามวาระ (ร่างมาตรา ๑๕)

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่หรือมีความประพฤติเสื่อมเสีย
- (๔) มีลักษณะต้องห้ามตาม ๕.๒
- (๕) พ้นจากการเป็นกรรมการกฤษฎีกา

๕.๕ การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง (ร่างมาตรา ๑๖)

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลือไม่ถึง ๙๐ วันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้ ทั้งนี้ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน อย่างไรก็ตาม ในระหว่างที่ยังไม่ได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คณะกรรมการนโยบายประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่ และในกรณีที่ประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้กรรมการที่เหลือเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานกรรมการเป็นการชั่วคราว

๕.๖ หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการนโยบาย (ร่างมาตรา ๑๗ และร่างมาตรา ๒๐)

(๑) จัดทำแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับการจัดทำฐานข้อมูลกฎหมาย การรวบรวมกฎหมาย และการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎ รวมทั้งพิจารณาเห็นชอบร่างประมวลกฎหมายและกฎตาม ๘.๒.๕ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และขอบเขตเนื้อหาในการจัดทำฐานข้อมูลกฎหมาย การรวบรวมกฎหมาย และการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎ รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการเผยแพร่ข้อมูลกฎหมาย การรวบรวมกฎหมาย และประมวลกฎหมายและกฎต่อสาธารณะ

(๓) กำกับดูแล ให้คำแนะนำ และติดตามการจัดทำฐานข้อมูลกฎหมาย การรวบรวมกฎหมาย และการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎ รวมทั้งการแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายและกฎ ตลอดจนติดตาม ตรวจสอบ และแจ้งไปยังผู้รักษาการตามกฎหมายหรือกฎนั้น และหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ เพื่อให้การจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเป็นไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

(๔) เสนอความเห็น ปัญหา และอุปสรรค รวมทั้งแนวทางแก้ไขต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดทำฐานข้อมูลกฎหมาย การรวบรวมกฎหมาย และการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎ รวมทั้งจัดทำรายงานผลการดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรค ที่เกิดจากการดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการดังกล่าวให้คณะรัฐมนตรีทราบปีละ ๑ ครั้ง

(๕) เสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการแก้ไขปรับปรุงหรือยกเลิกบทบัญญัติของกฎหมาย หรือจัดทำประมวลกฎหมายแบบแก้ไขหลักการและสาระสำคัญของกฎหมาย ในกรณีที่ในการรวบรวมกฎหมายหรือจัดทำประมวลกฎหมายและกฎ ปรากฏว่ามีบทบัญญัติกฎหมายในเรื่องเดียวกัน หรือที่เกี่ยวข้องกันมีความซ้ำซ้อน ขัดแย้ง ลักลั่นกัน หรืออาจถูกยกเลิกโดยปริยายแล้ว หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน หรือเป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ อันสมควรมีการปรับปรุงหลักการ หรือสาระสำคัญของกฎหมายที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้น

(๖) แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะในคณะกรรมการรวบรวมกฎหมายและคณะกรรมการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

(๗) พิจารณาคำร้องตาม ๘.๒.๙

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะรัฐมนตรี

มอบหมาย

ทั้งนี้ กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติหน้าที่อย่างหนึ่งอย่างใดแทนคณะกรรมการนโยบายหรือตามที่คณะกรรมการนโยบายมอบหมายได้ โดยการประชุมคณะอนุกรรมการ ให้นำความใน ๕.๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๕.๗ การประชุมคณะกรรมการนโยบาย (ร่างมาตรา ๑๘)

การประชุมของคณะกรรมการนโยบาย ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม โดยในการประชุมของคณะกรรมการนโยบาย ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม ทั้งนี้ การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่ง เป็นเสียงชี้ขาด

๕.๘ การเข้าร่วมประชุมของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ (ร่างมาตรา ๑๙)

กำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะตาม ๕.๖ (๖) เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการนโยบายเพื่อแสดงความคิดเห็นในคราวที่มีการพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับการรวบรวมกฎหมายหรือการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎที่ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะผู้นั้นได้รับการแต่งตั้ง ทั้งนี้ โดยไม่นับเป็นองค์ประชุมและไม่มีสิทธิลงมติ

๖. การจัดทำฐานข้อมูลกฎหมาย (หมวด ๓ ร่างมาตรา ๒๑ ถึงร่างมาตรา ๒๔)

๖.๑ วัตถุประสงค์ของการจัดทำฐานข้อมูลกฎหมาย (ร่างมาตรา ๒๑)

เพื่อให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าถึงข้อมูลกฎหมายได้โดยสะดวก และเข้าใจกฎหมายได้ง่าย ให้สำนักงานรับผิดชอบในการบริหารจัดการฐานข้อมูลกฎหมายกลางของประเทศ และให้สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) รับผิดชอบ ในการจัดให้มี บำรุงรักษา และพัฒนาฐานข้อมูลกฎหมาย ทั้งนี้ กำหนดให้ฐานข้อมูลกฎหมายเป็นส่วนหนึ่งของระบบกลางตามกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย โดยการดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลกฎหมาย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

๖.๒ หน้าที่และอำนาจของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในการดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลกฎหมาย (ร่างมาตรา ๒๒)

(๑) เสนอแนะแนวทางในการกำหนดแผนงานหรือโครงการ รวมทั้งหลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบในการจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายต่อคณะกรรมการนโยบาย

(๒) กำกับดูแล ให้คำแนะนำ และติดตามการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ ให้เป็นไปตาม ๖.๓ และตามแนวทางที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด รวมทั้งมีอำนาจเรียกดูและเข้าถึงข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐตาม ๖.๓ (๑) ถึง (๗) ไม่ว่าจะจัดเก็บในรูปแบบใด เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาเผยแพร่ในฐานข้อมูลกฎหมาย

(๓) รายงานผลการดำเนินการ ปัญหา และอุปสรรคในการจัดทำฐานข้อมูลกฎหมาย ตลอดจนเสนอความเห็นเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาต่อคณะกรรมการนโยบาย

(๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการนโยบายมอบหมาย

๖.๓ ข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีและเผยแพร่ในฐานข้อมูลกฎหมาย
(ร่างมาตรา ๒๓)

(๑) ตัวบทกฎหมายและกฎที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน

(๒) คำแปลของกฎหมายและกฎเป็นภาษากลางอาเซียน

(๓) หนังสือเวียน หนังสือสั่งการ และแนวปฏิบัติในการดำเนินการของหน่วยงานบรรดาที่มีผลต่อการบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานของรัฐ

(๔) การตีความกฎหมายและการตอบข้อหารือ

(๕) คำสั่ง คำพิพากษา คำวินิจฉัยของศาลสูงสุดของประเภทคดีนั้น หรือคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท ที่หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบกฎหมายหรือกฎในเรื่องที่เกี่ยวข้อง หรือที่ศาลหรือคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทหรือหน่วยงานธุรการขององค์กรดังกล่าวเก็บรวบรวม ไว้ใช้ในการปฏิบัติงานหรือเผยแพร่ในระบบสารสนเทศของตน

(๖) คำอธิบายโดยสรุปสาระสำคัญและเจตนารมณ์ของกฎหมายในลักษณะที่เข้าใจได้โดยง่าย

(๗) ข้อมูลกฎหมายอื่นซึ่งคณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนด

ทั้งนี้ กฎหมายใดไม่มีหน่วยงานของรัฐรับผิดชอบโดยตรง ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานที่จะเป็นผู้จัดทำตามความข้างต้น อย่างไรก็ตาม การดำเนินการตามความดังกล่าวข้างต้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบ ที่สำนักงานและสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ร่วมกันกำหนด โดยกรณีข้อมูลตาม (๕) ให้รับฟังความคิดเห็นของศาลหรือคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทหรือหน่วยงานธุรการขององค์กรดังกล่าวเพื่อประกอบการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบการดำเนินการด้วย

๖.๔ ฐานข้อมูลกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ร่างมาตรา ๒๔)

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการ ในส่วนที่เกี่ยวกับฐานข้อมูลกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการนโยบายอาจประกาศกำหนดให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีหน้าที่และอำนาจตาม ๖.๒ และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เห็นว่ามีความพร้อมมีหน้าที่ดำเนินการตาม ๖.๓

๗. การรวบรวมกฎหมาย (หมวด ๔ ร่างมาตรา ๒๕ ถึงร่างมาตรา ๓๑)

๗.๑ คณะกรรมการรวบรวมกฎหมาย (ส่วนที่ ๑ ร่างมาตรา ๒๕ ถึงร่างมาตรา ๒๗)

๗.๑.๑ องค์กรประกอบของคณะกรรมการรวบรวมกฎหมาย (ร่างมาตรา ๒๕)

เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแผนงานหรือโครงการตาม ๕.๖

(๑) แล้ว ให้คณะกรรมการนโยบายแต่งตั้งคณะกรรมการรวบรวมกฎหมายคณะหนึ่ง หรือหลายคณะ โดยประกอบด้วย

(๑) ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะในกฎหมายเรื่องนั้นตาม ๕.๖ (๖) ซึ่งคณะกรรมการนโยบายคัดเลือกจำนวน ๑ คนเป็นประธานกรรมการ

(๒) ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้รักษาการตามกฎหมายที่จะนำมารวบรวม โดยให้ผู้รักษาการตามกฎหมายแต่ละฉบับมอบหมายผู้แทนฉบับละ ๑ คน และกรณีที่กฎหมายใด มีผู้รักษาการหลายคน ให้ผู้รักษาการทุกคนมอบหมายผู้แทนในส่วนของตน ๑ คน ทั้งนี้ กรณีที่กฎหมายใด ไม่มีผู้รักษาการ ให้ผู้แทนสำนักงานซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ากรรมการร่างกฎหมายประจำเป็นกรรมการแทน

(๓) ผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมกฎหมายหรือ กฎนั้น ตามที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

(๔) ผู้แทนสำนักงานซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ากรรมการร่างกฎหมายประจำ ทั้งนี้ กำหนดให้เลขาธิการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่สำนักงานคนหนึ่งเป็น เลขานุการและอีก ๒ คน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ประธานกรรมการพ้นจาก ตำแหน่งก่อนการรวบรวมกฎหมายเสร็จสิ้น ให้คณะกรรมการนโยบายคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ ในกฎหมายเรื่องนั้นตาม ๕.๖ (๖) เพื่อเป็นประธานกรรมการแทน

๗.๑.๒ หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการรวบรวมกฎหมาย (ร่างมาตรา ๒๖)

(๑) ตรวจสอบ ศึกษา และวิเคราะห์ กฎหมายหรือกฎที่เป็นเรื่องเดียวกัน เกี่ยวข้อง หรือเกี่ยวเนื่องกัน เพื่อดำเนินการรวบรวมไว้ในแหล่งเดียวกัน

(๒) กำหนดขอบเขตเนื้อหาและรูปแบบของการรวบรวมกฎหมายเสนอ ต่อคณะกรรมการนโยบายเพื่อพิจารณาเห็นชอบ

(๓) ดำเนินการรวบรวมกฎหมายตามขอบเขตเนื้อหาที่คณะกรรมการ นโยบายเห็นชอบ

(๔) เสนอความเห็น ปัญหา และอุปสรรค รวมทั้งแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการ รวบรวมกฎหมายต่อคณะกรรมการนโยบาย

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่ คณะกรรมการนโยบายมอบหมาย

๗.๑.๓ การประชุมของคณะกรรมการรวบรวมกฎหมาย (ร่างมาตรา ๒๗)

การประชุมของคณะกรรมการรวบรวมกฎหมาย ให้นำบทบัญญัติตาม ๕.๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่การประชุมที่มีได้มีการลงมติ หากมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่า หนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด ก็ให้ถือเป็นองค์ประชุม

๗.๒ หลักเกณฑ์และวิธีการรวบรวมกฎหมาย (ส่วนที่ ๒ ร่างมาตรา ๒๘ ถึง ร่างมาตรา ๓๑)

๗.๒.๑ หลักเกณฑ์ในการรวบรวมกฎหมาย (ร่างมาตรา ๒๘)

ในการรวบรวมกฎหมาย ให้คณะกรรมการรวบรวมกฎหมายพิจารณา ขอบเขตเนื้อหาของกฎหมายหรือกฎที่จะนำมารวบรวม และกำหนดรูปแบบของการรวบรวมกฎหมาย เสนอ ต่อคณะกรรมการนโยบายพิจารณาเห็นชอบ ทั้งนี้ ในการดำเนินการรวบรวมกฎหมาย คณะกรรมการ รวบรวมกฎหมายจะจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องด้วยก็ได้

๗.๒.๒ แนวทางในการรวบรวมกฎหมาย (ร่างมาตรา ๒๙)

กำหนดให้คณะกรรมการรวบรวมกฎหมายดำเนินการรวบรวมกฎหมายตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนด โดยต้องวิเคราะห์บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องหรือเป็นที่มาของกฎหมายหรือกฎที่จะนำมารวบรวมและขอบเขตเนื้อหาของกฎหมายหรือกฎที่จะนำมารวบรวมจะต้องประกอบด้วยเนื้อหาอย่างน้อยดังต่อไปนี้

- (๑) บทบัญญัติของกฎหมายหรือกฎที่เกี่ยวข้อง
- (๒) มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องซึ่งมีผลบังคับเป็นกฎ

คณะกรรมการนโยบายอาจกำหนดขอบเขตเนื้อหาของกฎหมายหรือกฎที่จะนำมารวบรวมเพิ่มเติมก็ได้ เช่น หนังสือเวียน หนังสือสั่งการ แนวปฏิบัติในการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ การตีความกฎหมาย การตอบข้อหารือ บรรดาที่มีผลต่อการบังคับใช้กฎหมาย คำสั่ง คำพิพากษา คำวินิจฉัยของศาล คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท หรือคณะกรรมการอื่น รวมทั้งข้อมูลกฎหมายอื่นซึ่งคณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนด

การรวบรวมกฎหมายดังกล่าวต้องแล้วเสร็จภายในระยะเวลา ๑ ปีนับแต่วันที่คณะกรรมการนโยบายเห็นชอบขอบเขตเนื้อหาของกฎหมายหรือกฎที่จะนำมารวบรวม ในกรณีมีความจำเป็น ให้คณะกรรมการรวบรวมกฎหมายขอขยายระยะเวลาต่อคณะกรรมการนโยบายออกไปได้คราวละไม่เกิน ๙๐ วัน

๗.๒.๓ รายงานและร่างการรวบรวมกฎหมาย (ร่างมาตรา ๓๐ ถึงร่างมาตรา ๓๑)

กำหนดให้คณะกรรมการรวบรวมกฎหมายเสนอรายงานและร่างการรวบรวมกฎหมายที่ดำเนินการเสร็จแล้ว พร้อมความเห็นต่อคณะกรรมการนโยบายว่าควรจัดทำเป็นประมวลกฎหมายและกฎต่อไปหรือไม่ หรือควรดำเนินการอย่างไรต่อไป ในกรณีที่คณะกรรมการนโยบายเห็นชอบร่างการรวบรวมกฎหมาย ให้คณะกรรมการรวบรวมกฎหมายส่งการรวบรวมกฎหมายนั้นให้สำนักงานเพื่อนำไปรวบรวมในฐานข้อมูลกฎหมาย และเผยแพร่การรวบรวมกฎหมายดังกล่าวต่อสาธารณะ โดยให้คำนึงถึงประสิทธิภาพในการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ การรวบรวมกฎหมายที่จัดทำขึ้นดังกล่าวนี้ ให้เป็นลิขสิทธิ์ของสำนักงาน

๘. การจัดทำประมวลกฎหมายและกฎ (หมวด ๕ ร่างมาตรา ๓๒ ถึงร่างมาตรา ๔๖)

๘.๑ คณะกรรมการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎ (ส่วนที่ ๑ ร่างมาตรา ๓๒ ถึงร่างมาตรา ๓๖)

๘.๑.๑ องค์ประกอบของคณะกรรมการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎ (ร่างมาตรา ๓๖)

กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎคณะหนึ่งหรือหลายคณะ โดยประกอบด้วย

- (๑) ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะในกฎหมายเรื่องนั้นตาม ๕.๖ (๖) จำนวนไม่เกิน ๒ คน

(๒) ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้รักษาการตามกฎหมายที่จะนำมาจัดทำประมวลกฎหมายและกฎ โดยให้ผู้รักษาการตามกฎหมายแต่ละฉบับมอบหมายผู้แทนแต่ละ ๑ คน และกรณีที่มีกฎหมายใดมีผู้รักษาการหลายคน ให้ผู้รักษาการทุกคนมอบหมายผู้แทนในส่วนของตน ๑ คน ทั้งนี้ กรณีที่กฎหมายใดไม่มีผู้รักษาการ ให้ผู้แทนสำนักงานซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ากรรมการร่างกฎหมายประจำเป็นกรรมการแทน

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญ และผลงานเป็นที่ประจักษ์ และเป็นประโยชน์ในการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎในเรื่องนั้น รวมทั้งต้องมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับกรรมการกฤษฎีกาหรือกรรมการพัฒนากฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา จำนวนอย่างน้อย ๓ คน แต่ไม่เกิน ๕ คน

(๔) ผู้แทนสำนักงานซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ากรรมการร่างกฎหมายประจำ จำนวน ๑ คน

ทั้งนี้ คณะกรรมการนโยบายอาจแต่งตั้งคณะกรรมการรวบรวมกฎหมายตาม ๗.๑.๑ เป็นคณะกรรมการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎ แทนการแต่งตั้งคณะกรรมการตามความข้างต้น โดยอาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๓) เพิ่มด้วยก็ได้ โดยกำหนดให้คณะกรรมการนโยบายแต่งตั้งกรรมการคนหนึ่ง เป็นประธานกรรมการ รวมทั้งกำหนดให้เลขาธิการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคนหนึ่งเป็นเลขานุการและอีก ๒ คน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

๘.๑.๒ ลักษณะต้องห้ามของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (ร่างมาตรา ๓๓)

กำหนดให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับลักษณะต้องห้ามของคณะกรรมการนโยบายการจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายและประมวลกฎหมายและกฎ ตาม ๕.๒ มาใช้บังคับแก่ลักษณะต้องห้ามของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของคณะกรรมการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎโดยอนุโลม ทั้งนี้ คุณสมบัติอื่น การได้มา และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนด

๘.๑.๓ หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎ (ร่างมาตรา ๓๔ และร่างมาตรา ๓๕)

(๑) กำหนดขอบเขตเนื้อหาของประมวลกฎหมายและกฎเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายเพื่อพิจารณาเห็นชอบ

(๒) ดำเนินการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎตามขอบเขตเนื้อหาที่คณะกรรมการนโยบายเห็นชอบ

(๓) เสนอความเห็น ปัญหา และอุปสรรค รวมทั้งแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎหรือการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายหรือกฎต่อคณะกรรมการนโยบาย

(๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการนโยบายมอบหมาย

ทั้งนี้ กำหนดให้คณะกรรมการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎหมายมีอำนาจ แต่งตั้งคณะกรรมการหรือบุคคลเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติหน้าที่อย่างหนึ่งอย่างใดแทนหรือตามที่ มอบหมายได้

๘.๑.๔ การประชุมของคณะกรรมการและคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๓๖)

การประชุมของคณะกรรมการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎ และ คณะกรรมการ ให้นำบทบัญญัติตาม ๕.๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่การประชุมที่มีได้ มีการลงมติ หากมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด ก็ให้ถือเป็นองค์ประชุม

๘.๒ หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎ (ส่วนที่ ๒ ร่างมาตรา ๓๗ ถึงร่างมาตรา ๔๖)

๘.๒.๑ หลักเกณฑ์ในการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎ (ร่างมาตรา ๓๗)

ในการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎ ให้คณะกรรมการจัดทำประมวล กฎหมายและกฎนำกฎหมายและกฎที่เป็นเรื่องเดียวกัน เกี่ยวข้อง หรือเกี่ยวเนื่องกันที่ใช้บังคับอยู่ใน ขณะนั้น ซึ่งอยู่ในขอบเขตเนื้อหาที่คณะกรรมการนโยบายเห็นชอบไปกำหนดเป็นบทบัญญัติ ของร่างประมวลกฎหมายและกฎ ทั้งนี้ บทบัญญัติหรือบทเฉพาะกาลที่มีผลใช้บังคับเฉพาะภายในกำหนด ระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ให้รวบรวมตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนด

๘.๒.๒ การห้ามแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงหลักการที่สำคัญ (ร่างมาตรา ๓๘)

ในการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎ ห้ามมิให้แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลง หลักการ เนื้อความสาระสำคัญ และลำดับศักดิ์ของกฎหมายและกฎที่นำมาประมวล เว้นแต่เป็นการแก้ไข เพิ่มเติมถ้อยคำที่บกพร่องผิดพลาด ถ้อยคำล้าสมัย ถ้อยคำฟุ่มเฟือย ถ้อยคำที่ประสงค์ให้มีความหมาย เดียวกันแต่ใช้ไม่สอดคล้องกัน หรือถ้อยคำกำกวมหรือก่อให้เกิดความไม่ชัดเจน หรือเป็นการแก้ไข โครงสร้างของบทบัญญัติกฎหมายหรือกฎ เพื่อให้บทบัญญัติในประมวลกฎหมายและกฎเข้าใจได้ง่าย และสอดคล้องกันมากยิ่งขึ้น เช่น ยุบรวมบทบัญญัติหลายมาตราเป็นมาตราเดียว หรือแยกบทบัญญัติ มาตราเดียวเป็นหลายมาตรา

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด ในกรณีมีความจำเป็น ให้คณะกรรมการจัดทำ ประมวลกฎหมายและกฎขอขยายระยะเวลาต่อคณะกรรมการนโยบายออกไปได้คราวละไม่เกิน ๙๐ วัน

๘.๒.๓ กรณีพบบทบัญญัติที่จำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงหรือยกเลิก (ร่างมาตรา ๓๙)

ในกรณีที่คณะกรรมการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเห็นว่าบทบัญญัติ ของกฎหมายหรือกฎใดที่นำมารวบรวมจัดทำเป็นประมวลกฎหมายและกฎ มีความซ้ำซ้อน ขัดแย้ง ลักลั่นกัน หรืออาจถูกยกเลิกโดยปริยายแล้ว หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน หรือเป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือ แย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้เสนอข้อสังเกตต่อคณะกรรมการนโยบาย หากคณะกรรมการนโยบายเห็นว่า

มีความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงหรือยกเลิกบทบัญญัติดังกล่าว ให้เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีและผู้รักษาการตามกฎหมายหรือกฎนั้นเพื่อพิจารณาให้มีการแก้ไขปรับปรุงหรือยกเลิกบทบัญญัติดังกล่าวต่อไป

๘.๒.๔ ข้อพิจารณาเกี่ยวกับการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎ (ร่างมาตรา ๔๐)

ในระหว่างการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎ หากมีการประกาศใช้บังคับกฎหมายหรือกฎที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับประมวลกฎหมายและกฎที่กำลังจัดทำนั้น และคณะกรรมการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเห็นว่ามีควมจำเป็นที่จะต้องนำมาจัดทำเป็นประมวลกฎหมายและกฎ ให้นำกฎหมายหรือกฎนั้นมาจัดทำประมวลกฎหมายและกฎตามพระราชบัญญัตินี้

๘.๒.๕ การรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างประมวลกฎหมายและกฎ (ร่างมาตรา ๔๑)

เมื่อคณะกรรมการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎดำเนินการจัดทำร่างประมวลกฎหมายและกฎแล้วเสร็จ ให้ดำเนินการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และนำผลการรับฟังความคิดเห็นนั้นมาพิจารณาแก้ไขร่างประมวลกฎหมายและกฎ แล้วเสนอให้คณะกรรมการนโยบายพิจารณาเห็นชอบต่อไป

๘.๒.๖ กระบวนการและขั้นตอนการเสนอร่างพระราชกฤษฎีกาให้ใช้ประมวลกฎหมายและกฎ (ร่างมาตรา ๔๒ และร่างมาตรา ๔๓)

กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายเสนอร่างพระราชกฤษฎีกาให้ใช้ประมวลกฎหมายและกฎต่อคณะรัฐมนตรี เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบร่างพระราชกฤษฎีกาให้ใช้ประมวลกฎหมายและกฎที่คณะกรรมการนโยบายเสนอแล้ว ให้เสนอสภาผู้แทนราษฎรให้ความเห็นชอบร่างพระราชกฤษฎีกาให้ใช้ประมวลกฎหมายและกฎที่เสนอมานั้น ถ้าสภาผู้แทนราษฎรลงมติไม่เห็นชอบภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชกฤษฎีกาให้ใช้ประมวลกฎหมายและกฎ ให้ร่างพระราชกฤษฎีกาให้ใช้ประมวลกฎหมายและกฎนั้นตกไป ทั้งนี้ การกำหนดวันตามความข้างต้นให้หมายถึงวันในสมัยประชุม

ร่างพระราชกฤษฎีกาให้ใช้ประมวลกฎหมายและกฎที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้ ทั้งนี้ รูปแบบและเอกสารประกอบประมวลกฎหมายและกฎและร่างพระราชกฤษฎีกาให้ใช้ประมวลกฎหมายและกฎ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนด

อย่างไรก็ตาม เมื่อพระราชกฤษฎีกาให้ใช้ประมวลกฎหมายและกฎประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้กฎหมายและกฎ หรือบทบัญญัติของกฎหมายและกฎเฉพาะที่นำมาจัดทำเป็นประมวลกฎหมายและกฎท้ายพระราชกฤษฎีกาเป็นอันยกเลิก

๘.๒.๗ การจัดทำรายงานผลการบังคับใช้ และการเสนอแนะแนวทางแก้ไขปรับปรุง หรือยกเลิกบทบัญญัติของประมวลกฎหมายและกฎ (ร่างมาตรา ๔๔)

เมื่อประมวลกฎหมายและกฎมีผลใช้บังคับแล้ว ให้ผู้รักษาการตามกฎหมายและกฎที่นำมารวบรวมเป็นประมวลกฎหมายและกฎ จัดทำรายงานผลการบังคับใช้

ประมวลกฎหมายและกฎและเสนอแนะแนวทางแก้ไข ปรับปรุง หรือยกเลิกบทบัญญัติของประมวลกฎหมาย และกฎในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตนให้คณะกรรมการนโยบายทราบปีละ ๑ ครั้ง ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการนโยบายพิจารณาทบทวนความเหมาะสมของเนื้อหา โครงสร้าง และหมวดหมู่ของประมวลกฎหมายและกฎอย่างน้อยทุก ๕ ปี และหากมีความจำเป็น อาจเสนอคณะรัฐมนตรีให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงประมวลกฎหมายและกฎดังกล่าวได้

๘.๒.๘ แนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงบทบัญญัติของประมวลกฎหมายและกฎในเรื่องที่ใช้บังคับอยู่ (ร่างมาตรา ๔๕)

เรื่องใดที่มีประมวลกฎหมายและกฎตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับอยู่ การแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงบทบัญญัติของประมวลกฎหมายและกฎในเรื่องนั้น ให้กระทำได้ดังนี้

(๑) บทบัญญัติในส่วนที่เป็นกฎหมาย ให้ดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมโดยตรากฎหมาย

(๒) บทบัญญัติในส่วนที่เป็นกฎ ให้ดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมโดยตรากฎ ซึ่งมีลำดับศักดิ์เดียวกันหรือสูงกว่าหรือโดยการตรากฎหมาย

๘.๒.๙ การยื่นคำร้องเพื่อให้มีการพิจารณาทบทวนและดำเนินการแก้ไขประมวลกฎหมายและกฎ (ร่างมาตรา ๔๖)

บุคคลที่เห็นว่าบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายและกฎที่จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงหลักการ เนื้อหาสาระสำคัญ และลำดับศักดิ์ของกฎหมายและกฎที่นำมาประมวล อาจยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการนโยบายเพื่อพิจารณาทบทวนและดำเนินการให้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายและกฎนั้นได้

๙. บทเฉพาะกาล (ร่างมาตรา ๔๗ ถึงร่างมาตรา ๕๐)

๙.๑ การกำหนดระยะเวลาในการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบาย (ร่างมาตรา ๔๗)

กำหนดให้แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายตาม ๕.๑ ภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

๙.๒ การกำหนดระยะเวลาในการจัดทำแผนงานหรือโครงการในการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎของคณะกรรมการนโยบายชุดแรก (ร่างมาตรา ๔๘)

ภายในระยะเวลา ๒ ปีนับแต่วันที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายชุดแรก ให้คณะกรรมการนโยบายจัดทำแผนงานหรือโครงการในการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎอย่างน้อยปีละ ๒ เรื่อง

๙.๓ การกำหนดระยะเวลาในการจัดให้มีฐานข้อมูลกฎหมายกลางของประเทศ (ร่างมาตรา ๔๙)

ภายในระยะเวลา ๒ ปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้สำนักงานและสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ร่วมกับหน่วยงานของรัฐจัดให้มีฐานข้อมูลกฎหมายกลางของประเทศให้ประชาชนสามารถเข้าถึงสืบค้นข้อมูลกฎหมายได้โดยสะดวก ทั้งนี้ ตามแผนงานขอบเขต และเนื้อหาที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

๙.๕ การกำหนดระยะเวลาดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ร่างมาตรา ๕๐)

กำหนดให้สำนักงาน สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงาน ก.พ. สำนักงานงบประมาณ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันจัดทำโครงสร้างสำนักงาน กรอบอัตรากำลังข้าราชการ และพนักงานราชการ และกำหนดงบประมาณ รวมทั้งการดำเนินการอื่นใดอันจำเป็น เพื่อรองรับการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของสำนักงานตามพระราชบัญญัตินี้ภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๖. บทสรุป

ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายและประมวลกฎหมายและกฎหมายแบบต่อเนื่อง พ.ศ. .... จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ซึ่งบัญญัติให้รัฐดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง โดยการจัดให้มีฐานข้อมูลกฎหมายที่รวบรวมข้อมูลกฎหมายอย่างเป็นระบบ จัดหมวดหมู่บทบัญญัติส่วนต่าง ๆ ให้เชื่อมโยงกัน รวบรวมกฎหมายและกฎในเรื่องเดียวกันเข้าไว้ด้วยกัน รวมถึงมีการแก้ไขเพิ่มเติมและปรับปรุงประมวลกฎหมายและกฎนั้นอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และเผยแพร่ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนั้น จึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการสืบค้น การเข้าถึงตัวบทกฎหมายของประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทำให้สามารถเข้าใจเนื้อหาของกฎหมายได้ง่าย ช่วยให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง และส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ดี ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้จะต้องผ่านการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาซึ่งจะต้องพิจารณาให้รอบคอบและรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายอย่างรอบด้าน เพื่อให้กฎหมายมีความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย ตลอดจนสามารถบังคับใช้ได้ในทางปฏิบัติเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนต่อไป

ท่านผู้อ่านวารสาร “จุลนิติ” พุฒิมีความประสงค์ต้องการที่จะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว สามารถเสนอความเห็นได้ โดยผ่านทางเว็บไซต์ ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

www.parliament.go.th

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

www.senate.go.th

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

www.krisdika.go.th

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

www.cabinet.thaigov.go.th